Englannin kielellä opettamiseen tukea ja tsemppiä

28.1.2019

Korkeakoulut kansainvälistyvät ja SeAMK muiden mukana on äskettäin luonut oman kansainvälistymisstrategiansa. Kansainvälistyminen tarkoittaa korkeakoulun arjessa monia asioita, esimerkiksi opettajan työhön kohdistuu odotuksia vieraalla kielellä opettamisesta. Vieraskielisten opintojaksojen avulla pyritään parantamaan SeAMKissa opiskelevien tutkinto-opiskelijoiden valmiuksia toimia kansainvälisessä ympäristössä. Jotta SeAMKiin saadaan ulkomaisista partnerikouluista tulevia opiskelijoita vaihtojaksoille, tarvitaan niin ikään vieraskielistä opintotarjontaa. Muun muassa näistä syistä johtuen yhä useampia tutkintoon johtavaan koulutukseen sisältyviä opintojaksoja opetetaan nykyisin englannin kielellä.

Vieraalla kielellä opettamisen haasteet

Mitä englanniksi opettaminen sitten käytännössä merkitsee opettajan työn näkökulmasta? Englannin kielellä toteutettava opintojakso luo opettajalle monenlaisia haasteita. Englannin kieli on useimmiten vieraskielisen opetuksen välikieli, ns lingua franca, jolloin sitä käyttävät keskinäiseen kommunikointiin sellaiset henkilöt, joiden äidinkieli ei ole englanti.

Englannin kieleen kohdistuva osaamisvaatimus opetustyössä on laaja-alaista: pelkkä oman ammattialan sanaston osaaminen ei riitä, vaan opettajan tulee hallita koko opintojaksoprosessi eri vaiheineen ja niihin liittyvät termit englannin kielellä. Osaaminen edellyttää kielitaidon eri osa-alueiden hallintaa, koska opetustyössä tarvitaan sekä suullista että kirjallista viestintätaitoa.

SeAMKin oma koulutuspaketti

Kuluneen syksyn aikana pilotoitiin SeAMKissa opetushenkilöstölle suunnattu englanniksi opettamisen koulutus. Ajatus uudenlaisen henkilöstökoulutuksen järjestämisestä tuli suoraan opettajilta, kertoo opetuksen kehittämispäällikkö Tuija Vasikkaniemi. Mahdollisuutta osallistua pilottivaiheeseen tarjottiin Ruoka-yksikön opettajille, joista viisi tarttui tilaisuuteen. Pilotti käynnistyi yhteisellä kokoontumisella, jossa käytiin läpi erityisesti tätä tarkoitusta varten luotua Moodle-pohjaista koulutuspakettia ja sovittiin käytännön toteutuksesta. Tapaamisen jälkeen pilottiin osallistujat kehittivät osaamistaan itsenäisesti Moodlen avulla ja saivat palautetta edistymisestään.

Autenttinen oppimisympäristö

Verkosta löytyy runsaasti omatoimiseen kieli- ja viestintätaidon ylläpitämiseen soveltuvaa ilmaista materiaalia. Nyt koottiin Moodleen erityisesti SeAMKissa opettavalle henkilöstölle soveltuvaa materiaalia, jonka

erityispiirre on se, että SeAMK Liiketoiminta- ja kulttuuriyksikön englannin kielellä opettavilta opettajilta kerättiin äänitallenteita eri opetustilanteista. Autenttisen äänimateriaalin avulla voi arvioida, kehittää ja ylläpitää omaa viestintätaitoaan vastaavissa englannin kielisissä opetustilanteissa. Lisäksi Moodlessa on videomuotoista tukimateriaalia, fraasipankkeja ja ohjeistusta koskien eri opetustilanteita. Ohjeissa on pyritty huomioimaan erityisesti se, että kohderyhmän, eli englantia opetustyössään käyttävien henkilöiden, äidinkieli on juuri suomen kieli, mikä luo tietynlaisia haasteita kohdekielen käytölle näissä tilanteissa.

Englanniksi toteutettavilla opintojaksoilla tyypillisimmin on kahdenlaisia opiskelijaryhmiä. Ryhmä saattaa koostua pelkästään ulkomaisista vaihto-opiskelijoista ja parhaimmillaan ryhmässä saattaa olla edustettuina lukuisia eri kansallisuuksia ja kulttuureita Aasiasta Afrikkaan ja Eurooppaan. Yhtä lailla ryhmässä voi olla mukana sekä suomalaisia tutkinto-opiskelijoita että kansainvälisiä vaihto-opiskelijoita. Kun opiskelijaryhmä koostuu useista eri kansallisuuksista, tarvitsee opettaja varsinaisen kielitaidon lisäksi myös kulttuurienvälistä viestinnällistä osaamista. Tätä tarkoitusta varten luodussa Moodle-koulutuspaketissa lähtökohtana on suomalainen viestintäkulttuuri. Moodlesta löytyy vinkkejä kansainvälisen opiskelijaryhmän opettamiseen ja viestintään opettajan oma suomalainen tausta huomioiden.

Seuraavan kerran SeAMKin opetushenkilöstöllä on mahdollisuus hakeutua koulutukseen toukokuun alussa. Englannin kielellä opettamisen taitoja on mahdollista hioa joko loppukevään aikana tai sitten jaksottaa sitä tulevan opintovuoden alkuun. Myöhemmin keväällä julkaistaan Intrassa tarkempaa tietoa tähän liittyen.

Kaija-Liisa Kivimäki
lehtori
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri